

JAARVERSLAG 2020

de Bibliotheek
Oost-Achterhoek

Januari 2020, de altijd gezellige en succesvolle PeuterParty, dit jaar samen met cultuurcoach Hans Roerdinkholder in Winterswijk

Maart 2020: BIEBlab in Ruurlo

Februari 2020: Voorleeswedstrijd in Groenlo

Juni 2020: winnaars online schrijfchallenge

Oktober/november 2020: samenwerking KDV op gebied van Boekenpret in Berkelland

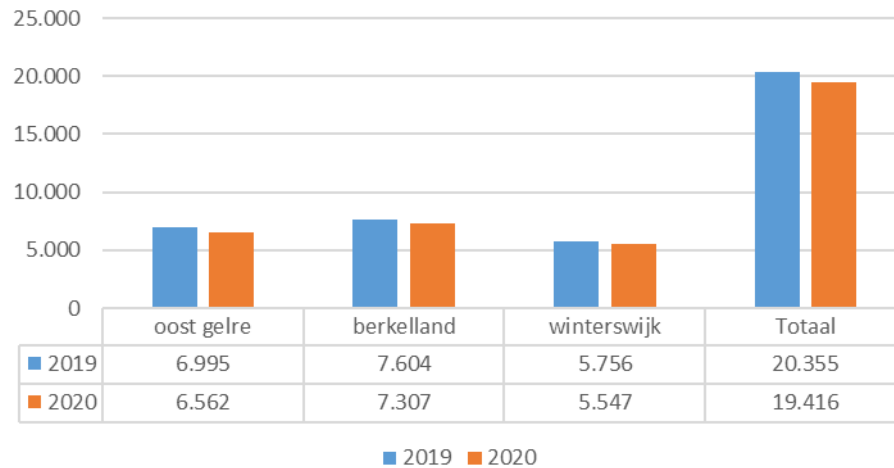
December 2020: opening nieuwe Bibliotheek Lichtenvoorde

De Bibliotheek Oost-Achterhoek in 2020

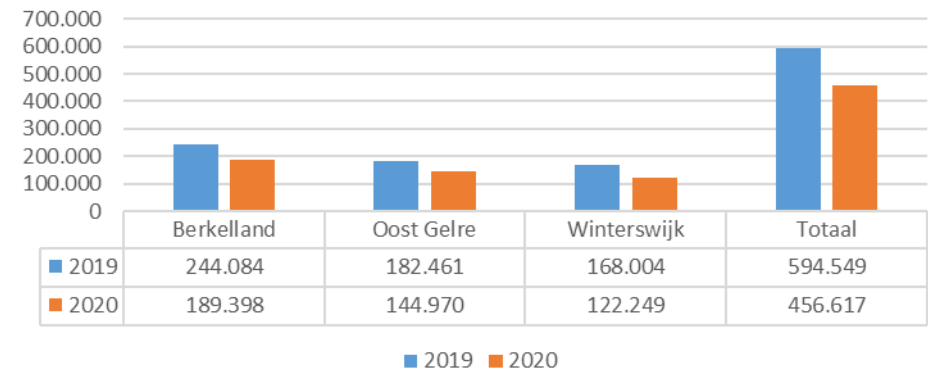
	<u>Berkelland</u>	<u>Oost Gelre</u>	<u>Winterswijk</u>
Basisvaardigheden: naar een verbreed Taalhuis	Nieuwe samenwerkingspartners Vorbereiding Digitale inclusie Digitaal <u>Noaberschap</u>	Nieuwe samenwerkingspartners Vorbereiding Digitale inclusie Digitaal <u>Noaberschap</u>	Nieuwe samenwerkingspartners Vorbereiding Digitale inclusie Digitaal <u>Noaberschap</u>
Jeugd & Onderwijs: partner voor scholen en kinderen	Boekstartcoach op consultatiebureaus Leerlijn creatieve technologie Uitbreiding <u>BIEBlab</u> Vakantieprogramma Zomerbieb Doorgroeï Bibliotheek op School Gezinsaanpak Laaggeletterdheid	Boekstartcoach op consultatiebureaus Leerlijn creatieve technologie Uitbreiding <u>BIEBlab</u> Vakantieprogramma Zomerbieb Doorgroeï Bibliotheek op School Gezinsaanpak Laaggeletterdheid	Boekstartcoach op consultatiebureaus Start <u>Voorleesexpress</u> Leerlijn creatieve technologie Uitbreiding <u>BIEBlab</u> Vakantieprogramma Zomerbieb Doorgroeï Bibliotheek op School Gezinsaanpak Laaggeletterdheid
Fysieke en digitale bibliotheek 2.0: bruisende ontmoetingsplaatsen	Huisvesting Borculo Entree Ruurlo Intensivering scholing personeel Digitale Spreekuren	Nieuwbouw Lichtenvoorde Intensivering scholing personeel Digitale Spreekuren	Planvorming Cultuurkwartier Intensivering scholing personeel Digitale spreekuren

Leden

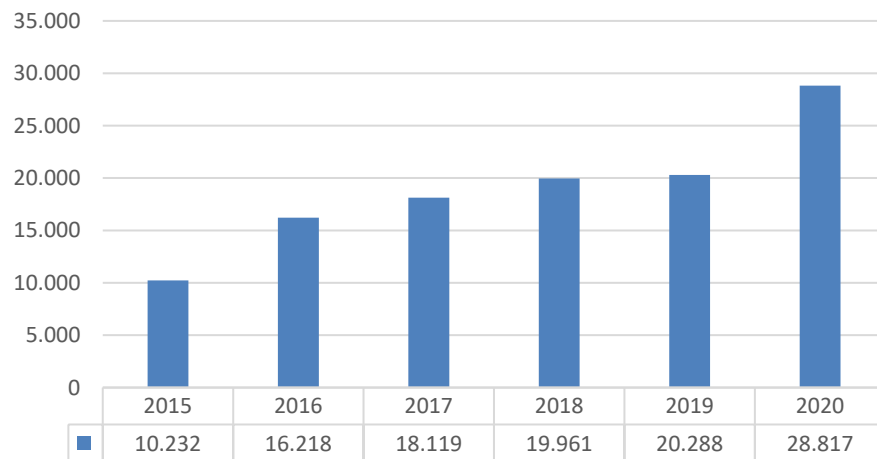

Uitleningen (incl. e-books en dbossen)

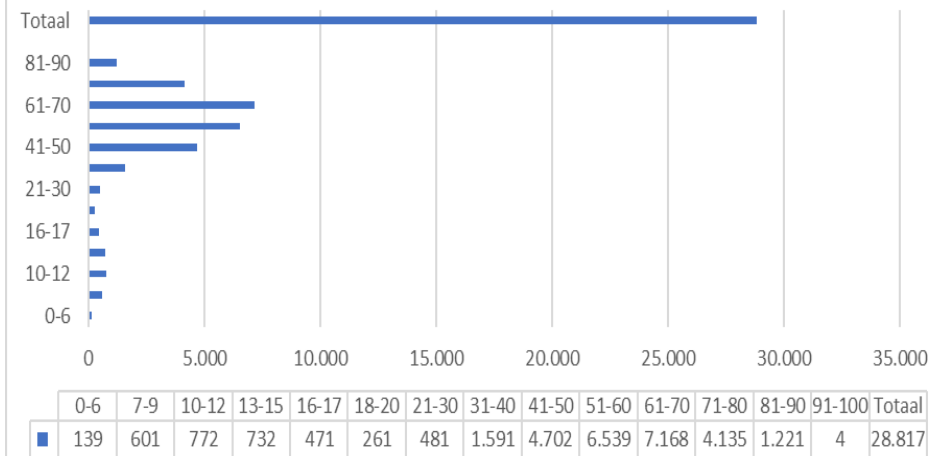
Tijdens de Coronasluitingen (totaal 12 weken) heeft de bibliotheek via de AfhaalBieb en Reserveerbieb een afhaalservice ingesteld. Deze gegevens zijn verwerkt.

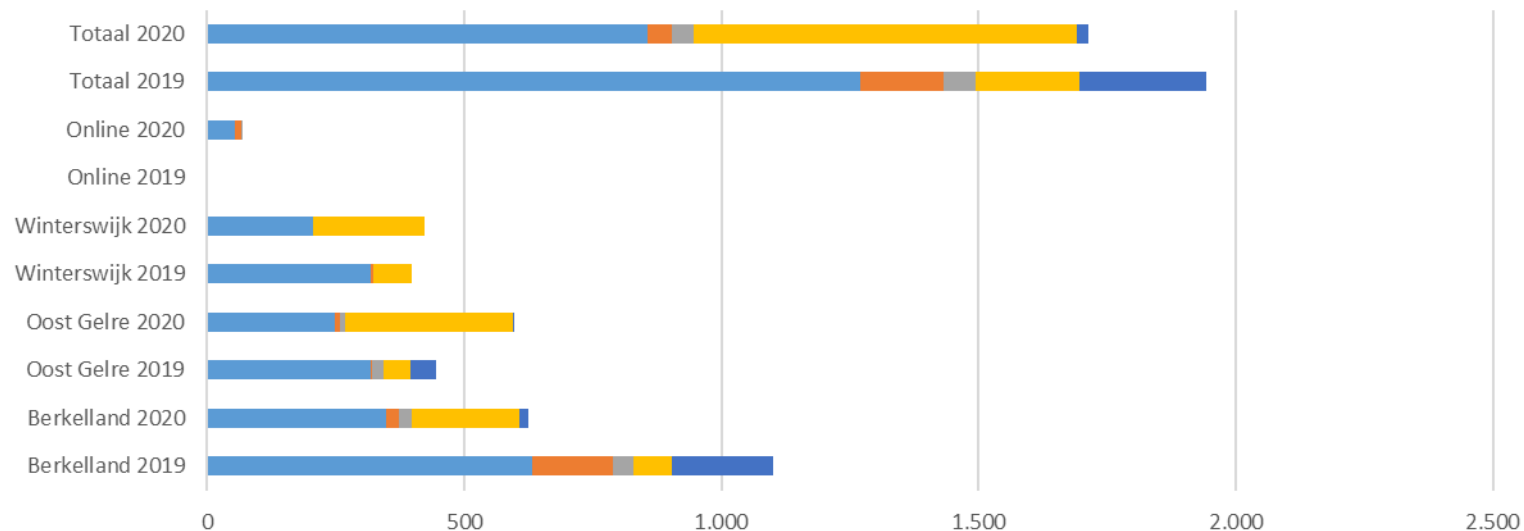
Uitleningen e-books Online Bibliotheek

Uitleningen e-books per leeftijdsgroep 2020

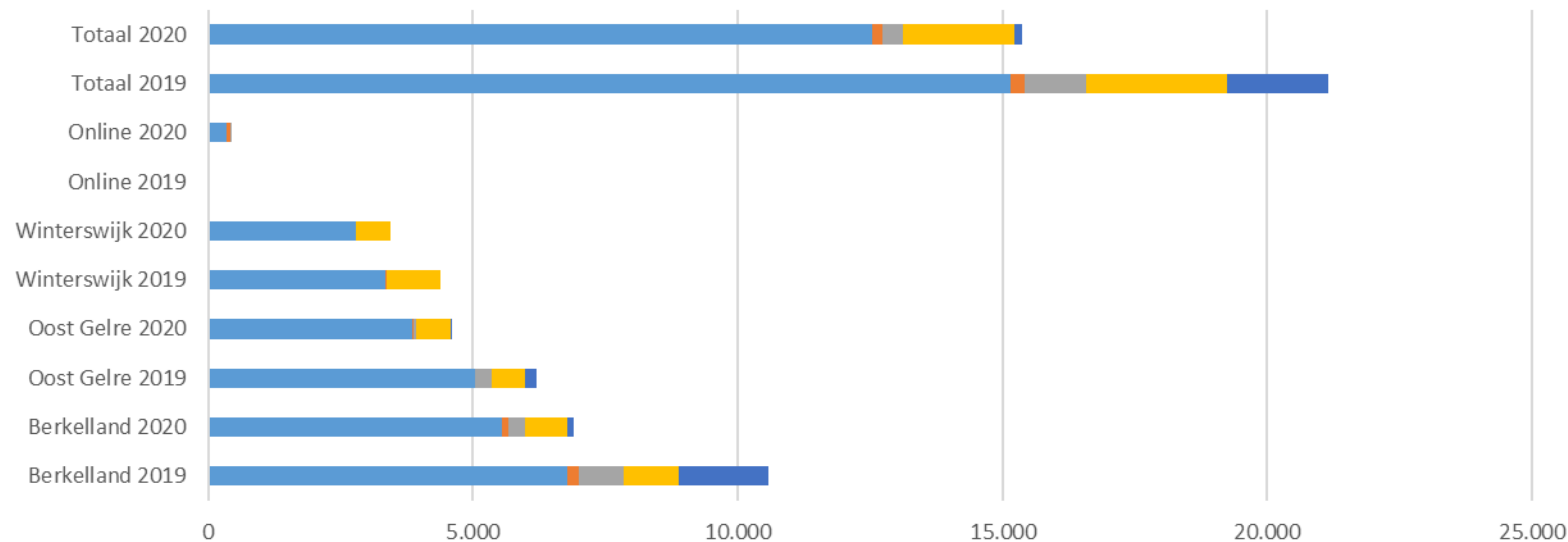
1714 Activiteiten in 2020

	Berkelland 2019	Berkelland 2020	Oost Gelre 2019	Oost Gelre 2020	Winterswijk 2019	Winterswijk 2020	Online 2019	Online 2020	Totaal 2019	Totaal 2020
■ Educatie en Ontwikkeling	633	347	318	248	319	207	0	54	1.270	856
■ Kennis en Informatie	157	25	2	10	3	0	0	12	162	47
■ Kunst en Cultuur	38	27	23	11	0	0	0	4	61	42
■ Leesbevordering	75	207	52	325	75	215	0	0	202	747
■ Ontmoeting en debat	198	18	50	4	0	0	0	0	248	22

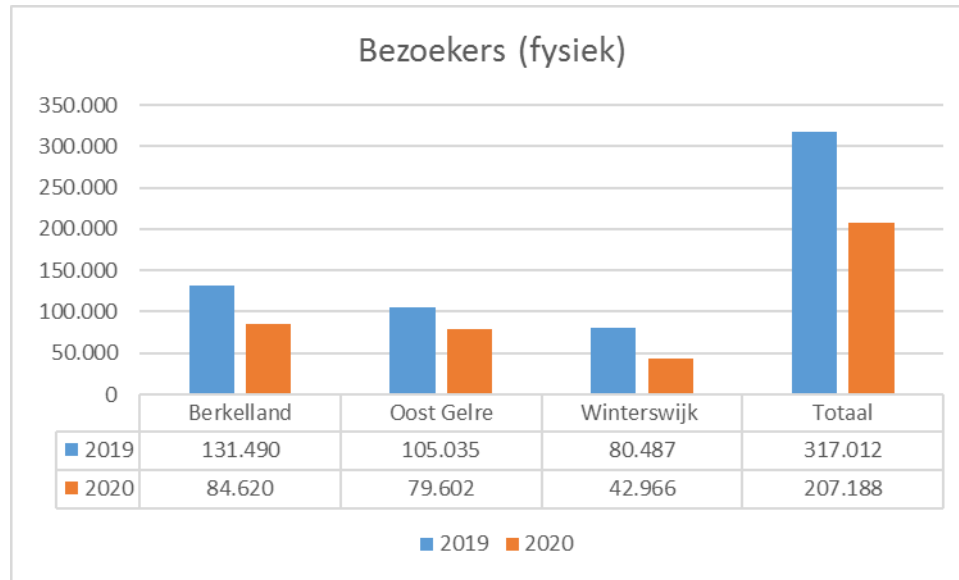
■ Educatie en Ontwikkeling ■ Kennis en Informatie ■ Kunst en Cultuur ■ Leesbevordering ■ Ontmoeting en debat

15369 Deelnemers in 2020

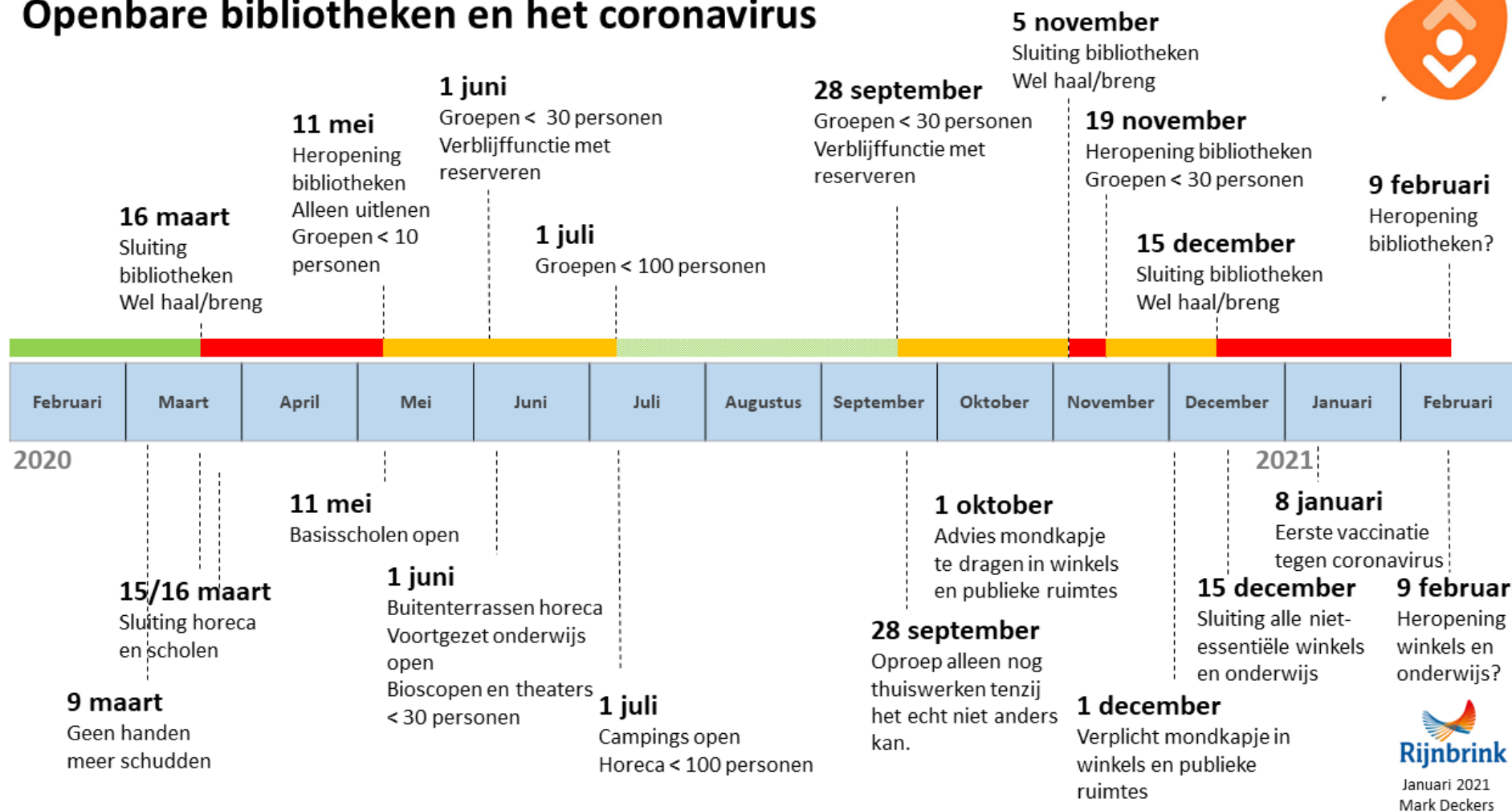
	Berkelland 2019	Berkelland 2020	Oost Gelre 2019	Oost Gelre 2020	Winterswijk 2019	Winterswijk 2020	Online 2019	Online 2020	Totaal 2019	Totaal 2020
■ Educatie en Ontwikkeling	6.781	5.535	5.041	3.856	3.340	2.791	0	349	15.162	12.531
■ Kennis en Informatie	213	122	6	13	32	0	0	72	251	207
■ Kunst en Cultuur	861	314	297	60	0	0	0	12	1.158	386
■ Leesbevordering	1.037	803	630	656	1.004	650	0	0	2.671	2.109
■ Ontmoeting en debat	1.699	120	217	16	0	0	0	0	1.916	136

■ Educatie en Ontwikkeling
 ■ Kennis en Informatie
 ■ Kunst en Cultuur
 ■ Leesbevordering
 ■ Ontmoeting en debat

Openbare bibliotheken en het coronavirus

1. Voorwoord

Zelfs in een jaar dat grotendeels wordt beheerst door de Corona-epidemie lukt het niet om al onze resultaten samen te vatten op 2 A4-tjes. Dat is een verheugende constatering in de context van veel verdriet in persoonlijke situaties en een economie die de nodige klappen heeft opgelopen.

Medewerkers van de Bibliotheek Oost-Achterhoek zijn er gezamenlijk en met samenwerkingspartners in geslaagd om veel dienstverlening door te laten gaan, al was (en is) dat vaak in een aangepaste vorm.

Ook in de afgelopen periode was de bibliotheek te vinden op drie strategische lijnen:

- Basisvaardigheden, naar een verbreed Taalhuis
- Jeugd en Onderwijs, partner voor scholen en kinderen
- Fysieke en digitale bibliotheek 2.0, bruisende ontmoetingsplaatsen

Bij het Taalhuis zijn er in tijden dat dit kon fysieke intakes gedaan van zowel taalvrijwilligers als voor taalvragers. Ook zijn er toen mensen gematched/gekoppeld waarbij goed gekeken wordt naar een persoonlijke klik. Verder zijn er fysieke intervisiebijeenkomsten geweest. Daarnaast zijn er een online-Taalhuis en diverse App-groepen opgezet per gemeente, dit om intensiever contact te onderhouden. In de weken en maanden dat fysiek contact niet kon is er Online/ digitaal geïntensiveerd. Zo werden via WhatsApp intakegesprekken voor vrijwilligers en vragers gevoerd, vonden match/koppelgesprekken met groepsgeprek videobellen plaats en werden voor intervisie een filmpje gemaakt.

Voor de jeugd en scholen moesten ook nieuwe wegen worden gezocht. Met informatieve filmpjes voor leesbevordering werden scholen voorzien maar ook ouders van pasgeborenen die we normaliter op het Consultatiebureau tegen komen. De ontwikkelde leerlijn Creatieve Technologie kende ongekend veel afname door het basisonderwijs en vormt meteen een mooie basis voor Bieblab-online. De voorbereidingen voor de Voorleesexpress in Winterswijk werden opgestart en dat geldt ook voor een project laaggeletterdheid via Gezinsaanpak. Basisscholen zetten extra in op leesbevordering voor hun leerlingen, er was een flinke groei van het aantal (thema)collecties die naar de scholen gebracht werden.

Natuurlijk komen gebruikers van de Bibliotheek ook om boeken te lenen. Voor de periodes dat zij niet zelf in de Bibliotheek mochten uitzoeken is als alternatief een Afhaalbib georganiseerd. Hierbij kunnen verrassingstasjes met boeken wordt aangevraagd. Voor specifiek gewenste titels ontstond de Reserveverbieb. Alles wordt Coronaproof georganiseerd. Voor medewerkers vormt het een uitdaging om klanten daarbij echt te verrassen. Dat dit goed lukt blijkt uit de vele reacties die er binnen komen in de vestigingen en via de social media.

Dat de vestigingen als fysieke plek gemist worden bleek ook. Zodra de deuren weer “gewoon” open gingen , was het meer dan druk. Dat gold voor het zelf uitzoeken van media maar ook de leestafels waren dan snel weer bezet, waarmee de ontmoetingsfunctie van de Bibliotheek zich ook bewijst.

Niet in het laatst kon de nieuwe vestiging in Lichtenvoorde geopend worden. Een voorbeeld hoe een Bibliotheek in de huidige tijd er aantrekkelijk uit kan zien en ook hoe divers het gebruik vorm te geven. De hoeveelheid activiteiten per gemeente kan sterk verschillen. Dat heeft natuurlijk te maken met het aantal vestigingen in een Gemeente maar ook met de mogelijkheden die een vestiging biedt en of er op een zelfde moment meer kan plaatsvinden dan alleen de uitleen van media.

De Corona-epidemie heeft ook er voor gezorgd dat van medewerkers andere vaardigheden worden gevraagd dan in de afgelopen jaren. Met de inzet van extra scholing en ook het leren omgaan met nieuwe digitale- en online-technieken hebben we voor onze gebruikers daardoor nieuwe dienstverlening kunnen ontwikkelen.

De financiële kaders blijven uiterst krap. De Bibliotheek Oost-Achterhoek zit van de 150 bibliotheekinstellingen in Nederland bij de 10 laagst gefinancierde. De subsidie ligt bijna € 10,= (43%) per inwoner lager dan het landelijk gemiddelde. We zijn trots op hoe we het doen maar we vragen hier ook aandacht voor in de politiek. Om vergelijkbare resultaten te kunnen blijven boeken gaan we voor komende jaren uit van een gelijkblijvend budget middels de structurele subsidie alsmede een jaarlijkse indexering. Zeker in het licht van teruglopende gebruikersinkomsten en de onvoorspelbare gevolgen van de Corona-epidemie is er de nodige onzekerheid. Burgerkracht en samenwerking blijven daarnaast middelen die optimaal ingezet moeten worden om beleid mogelijk te maken. Ze zijn vaak niet te vinden op de begroting maar zijn onmisbaar in de financiële houdbaarheid voor het komende beleid.

Met vriendelijke groet

Ton Mengerink
Directeur de Bibliotheek Oost-Achterhoek

2. Basisafspraken 2020-2023 tussen de Bibliotheek Oost-Achterhoek en de Gemeentes Berkelland, Oost Gelre, Winterswijk

Tijdens de vorige beleidsperiode zijn basisafspraken opgesteld die door elk van de colleges zijn geaccordeerd. Deze afspraken zijn gebaseerd op het nieuwe beleidsplan en de bibliotheekwet (2015).

Deze afspraken maken deel uit van de jaarlijkse subsidiebeschikking en maken daarmee onderdeel uit van het budgetrecht van de raad, conform artikel 189 Gemeentewet.

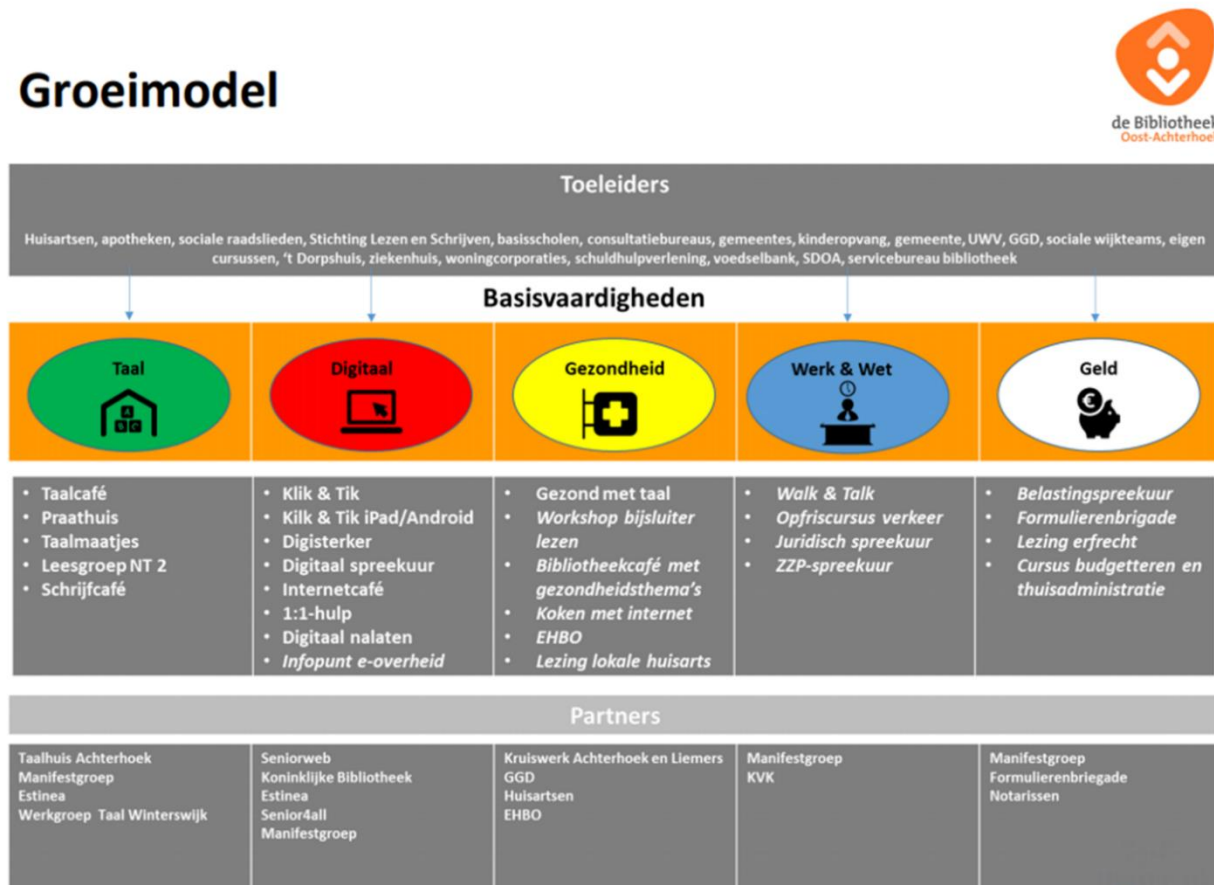
1. De beleidsnotitie "Samen Vaardig ! : Hoofdpijnen beleidsrichting 2020-2023 Bibliotheek Oost-Achterhoek" is de basis voor het bibliotheekbeleid van de gemeenten en de bibliotheken in de jaren 2020 - 2023.
2. Bibliotheek Oost-Achterhoek maakt deel uit van het stelsel van Openbare Bibliotheekvoorzieningen zoals benoemd in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen die op 1 januari 2015 van kracht is geworden. Deze wet bekrachtigt de ketensamenwerking op provinciaal en landelijk niveau. Verder omvat een openbare bibliotheekvoorziening conform artikel 5 van deze wet in ieder geval de volgende functies:
 - a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
 - b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
 - c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
 - d. organiseren van ontmoeting en debat; en
 - e. laten kennis maken met kunst en cultuur.
3. De bibliotheek conformeert zich aan de eisen die verbonden zijn aan het verkrijgen van het certificaat van de Certificeringsorganisatie Bibliotheek, Cultuur en Taal. De gemeenten stemmen in met de normen die ten grondslag liggen aan de certificering, mits dit geen claim legt op extra subsidie boven de overeengekomen subsidie.
4. De kosten van de bibliotheek voor ondersteuning van de totale organisatie en de directievoering/bestuur worden toegerekend aan de lokale exploitatie per gemeente. De verdeelsleutel in de begroting van de bibliotheek is het aantal inwoners per gemeente. Deze formule wordt jaarlijks geactualiseerd.
5. De subsidies per gemeente worden 100% bij voorschot uitbetaald aan de bibliotheek in 2 (twee) termijnen per 15 januari en 15 juli van ieder kalenderjaar.
6. Voor de monitoring door de gemeenten wordt gebruik gemaakt van het reguliere instrumentarium. Subsidiebeschikking en begroting, halfjaarlijkse rapportage, jaarrekening en jaarverslag. De bibliotheek legt daarbij zowel kwalitatief als kwantitatief verantwoording af. Driejaarlijks wordt de Notitie Weerstandsreserve geactualiseerd, in 2019 op basis van de jaarrekening 2018 (etc.) Afgeleid hiervan wordt jaarlijks bij de jaarrekening een actueel overzicht opgesteld. Hierin staan het vermogen van de Stichting, de fictieve verdeling hiervan per gemeente en het verschil tussen het gewenste vermogen en het aanwezige vermogen.

7. De begroting wordt aan de gemeenten Winterswijk en Berkelland aangeleverd per 1 juni van het kalenderjaar voorafgaande aan het begrotingsjaar. De jaarrekening en het jaarverslag worden aan de gemeenten aangeleverd per 1 juni van het kalenderjaar volgend op het betreffende boekjaar. Voor Oost-Gelre geldt voor alle stukken formeel 1 mei, maar het is mogelijk om uitstel aan te vragen tot 1 juni.
8. De directe ondersteuning van “Dorpsböke” in de kleine kernen in de gemeente Berkelland alsmede initiatieven in de gemeente Oost-Gelre en Winterswijk in het kader van de Bibliotheek Op School wordt gedaan op basis van kostendekkende tarieven en facturering.
9. Per kalenderjaar wordt minimaal tweemaal bestuurlijk en ambtelijk overleg gevoerd van de gemeenten met de directie van de bibliotheek.

3. Overzicht en sturing per beleidslijn

Per beleidslijn werken we hier uit welke stappen per bouwsteen worden gezet om de doelen en prestaties te bereiken. Logischerwijs hebben alle stappen weer consequenties op financieel – en PR/Communicatie terrein. Deze worden buiten dit document waar nodig ingezet.

3.1 Lijn 1: Basisvaardigheden: naar een verbreed Taalhuis

Het is van levensbelang om veiligheidsvoorschriften te kunnen lezen. Mensen moeten opdrachten of instructies, geschreven of gesproken, goed begrijpen. Over een paar jaar zijn in 9 van de 10 beroepen digitale vaardigheden nodig, doordat bij het werk gebruik gemaakt wordt van de computer, mobiele telefoon met internet of andere ondersteunende apparatuur. En natuurlijk is het prettig werken met mensen die hun gezondheid goed in de gaten kunnen houden en die hun eigen financiële huishouding op orde hebben. De vaardigheden die je nodig hebt om dit soort dingen te kunnen, noemen we basisvaardigheden. Ze staan in het bovenstaande schema bij elkaar. En meer dan 10% van de mensen mist één of meer van die vaardigheden.

Zie ook: <http://www.bibliotheekenbasisvaardigheden.nl/>

Als bibliotheek willen ertoe bijdragen (samen met andere partijen) dat er een eind komt aan de situatie dat 2,5 miljoen volwassen Nederlanders niet in staat zijn om mee te draaien in de samenleving. Gezocht wordt naar aanbod om burgers te helpen zelfredzaam te worden, waarbij we ons realiseren dat we niet alles tegelijkertijd kunnen aanpakken. We richten ons in eerste instantie op drie onderdelen van de schijf van vijf basisvaardigheden.

Invulling voor 2020

Bouwsteen	Invulling
Lezen, schrijven en rekenen.	Algemeen: Lezen, schrijven en rekenen staan aan de basis van alles. Zonder goede beheersing van deze vaardigheden is het niet mogelijk jezelf te ontwikkelen en te participeren in de samenleving. Onvoldoende beheersing van deze basisvaardigheden leidt relatief vaker tot financiële problemen, computerproblemen, werkloosheid en gezondheidsproblemen. Geletterdheid is een randvoorwaarde voor een gezonde, sterke en duurzame samenleving. Bij de Bibliotheken in de Oost-Achterhoek zijn vele leeskringen actief. Ook zijn er studie- en filosofiekringen waarbij mensen met gelijkgestemden samenkomen en van elkaar leren. Tijdens de Corona-sluiting zijn deze geannuleerd i.v.m. de kwetsbare doelgroep. Toen het weer kon (vanaf juni) hebben de meeste groepen het weer opgepakt. Daarnaast zijn er schrijfcursussen georganiseerd waarbij ook lokale schrijvers uitgenodigd werden. Deze hebben allen, ondanks Corona plaatsgevonden. Tijdens de Coronatijd zijn er online Schrijfworkshops opgezet waarbij deelnemers leerden hoe een brief te schrijven of hoe een inspirerend verhaal over de 'wereld na Corona' te schrijven. Dit was onderdeel van een Schrijfchallenge. Ook zijn we gestart met een maandelijks spreekuur voor 'Schrijfraad'. Deze heeft helaas nog maar 1 keer plaatsgevonden. Taalhuis Achterhoek Taalhuis Achterhoek biedt cursussen en andere activiteiten voor hulp bij problemen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. In alle bibliotheken in de Achterhoek is het Taalhuis actief. Doorverwijzen kan via een speciaal telefoonnummer 088 – 006 2999 of info@taalhuisachterhoek.nl Meer informatie op www.taalhuisachterhoek.nl

Taalhuis Achterhoek is een samenwerkingsverband tussen onder meer de regionale bibliotheken*, het Graafschap College, welzijnsorganisaties en de Stichting Lezen & Schrijven.

*Taalhuis Oost-Achterhoek en haar activiteiten vinden plaats in de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.

In 2020:

Werven, trainen en bijscholing van taalvrijwilligers. Het opleiden van taalvrijwilligers vindt plaats in de bibliotheek van Eibergen door een bevoegde medewerker van de bibliotheek. In het afgelopen jaar zijn beide cursussen (weliswaar door Corona onderbroken met een pauze) door gegaan. In totaal zijn er weer 22 nieuwe vrijwilligers getraind die een training van 4 dagdelen hebben gevolgd. In totaal zijn er in 2020 90 taalvrijwilligers actief geweest. Een aantal van onze vrijwilligers vallen onder de kwetsbare doelgroep door hun leeftijd of gezondheid. Er zijn dus een aantal mensen die geen fysieke begeleiding hebben gegeven. Gelukkig een groot aantal wel en speciaal voor hen en andere activiteiten in het sociaal domein, zijn de openingstijden aangepast. Op deze manier konden de begeleidingsactiviteiten in de ochtend ingepland worden op tijdslots. Deze taalvrijwilligers zijn wekelijks een-op-een of in groepsvorm (of beide) met taalvragers aan de slag gegaan in de 7 vestigingen van de Bibliotheek Oost-Achterhoek. Tijdens de sluiting in het voor- en najaar kon dit helaas niet door gaan. In totaal hebben we gedurende het jaar ongeveer 10 weken dichtgezeten, maar zijn er alternatieven ontwikkeld. Deze alternatieven zijn ook gebruikt door den vrijwilligers die even geen fysieke begeleiding konden geven. Met de taalvrijwilligers is een app-groep gestart waar tips en leeropdrachten naar gestuurd werden. Zo konden zij digitaal met hun taalvragers aan de slag. Denk hierbij aan plaatjes sturen met zoek de verschillen, foto's over wat jij op je brood hebt, emoticons sturen en vragen om het woord, omschrijvingen inspreken via Whatsapp, etc. Ook zijn er online taalhuizen opgezet. Hierbij konden taalvragers met elkaar en een taalvrijwilliger in gesprek blijven via online videobellen. We hebben in 3 intervisie bijeenkomsten georganiseerd welke voornamelijk gingen over hoe je het (online) materiaal kunt gebruiken. Ook is er een instructievideo voor het gebruik van materialen voor de vrijwilligers opgenomen. Ook hebben we onze taalvragers via de app geprobeerd te blijven voorzien van informatie. Leesclubs voor laaggeletterden en praatthuizen hebben behalve de Coronasluiting plaatsgevonden en sommige zijn digitaal verder gegaan.

Met de diverse organisaties buiten de bibliotheek die zich bezighouden met taal wordt contact onderhouden en meegedacht.

Werven en vinden van taalvragers via het netwerk van toeleiders (zoals de Sociale Dienst Oost-Achterhoek, welzijnsorganisaties en vrijwilligersorganisaties) wordt onderhouden en geïntensiveerd. Hiervoor is contact gezocht in de zorgsector en aangesloten bij een project op school. Ook op de werkvloer ondersteund het Taalhuis laaggeletterde NT2'ers bij Stichting Aktief.

Er is binnen het SamenAchterhoek project een begin gemaakt met SamenWinterswijk. Het Taalhuis heeft hiervoor 2 groepen opgezet en zal meehelpen met het opzetten van een informele Taalcafe groep.

Door de inzet van de Taalmeter bij de Sociale Dienst Oost-Achterhoek vanaf januari 2020, werd een toestroom van laaggeletterde NT1'ers verwacht. Helaas heeft dit door Corona niet door kunnen gaan omdat de SDOA geen fysieke gesprekken heeft gevoerd. Zodra het weer kan is extra aandacht nodig om doorverwijzing goed te laten verlopen.

Extra inzet op camouflagemanieren om laaggeletterde NT1'ers te bereiken door project Klasse!

Verwachte extra inzet nodig voor informeel aanbod (sociale activering/praten voor de oudkomers) bij groep die al veel formeel en non-formeel aanbod hebben gehad. Meedenken en bewegen rondom de nieuwe Wet Inburgering.

Organiseren van informatie bijeenkomsten die betrekking hebben op basisvaardigheden (thema's financieel (bijv. internetbankieren), gezondheid (bijv. donorwet), werk en wet (bijv. belastingdienst). Deze activiteiten worden (deels door Corona) in 2021 verder opgezet.

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
<i>Cijfers</i> Aantallen Taalhuis (Exclusief Taalcafé) Taalvragers: 40 (2 NT1) Taalvrijwilligers: 31 Hiernaast krijgen vrijwilligers van het Taalcafé Borculo een training van het Taalhuis en is er begeleiding /ondersteuning (niet meegeteld) <i>Activiteit</i> - Schrijfcafé <i>Acties</i> - Vergroten bekendheid Taalhuis Oost-Achterhoek /Praathuis (bij zowel NT2 als NT1 + doorverwijzers + organisaties + gemeente) - Vergroten bewustwording probleem laaggeletterdheid - Bestrijden laaggeletterdheid (vooral NT1)	<i>Cijfers</i> Aantallen Taalhuis (exclusief Taalcafé) Taalvragers: 32 Taalvrijwilligers: 26 Hiernaast krijgen vrijwilligers van het Taalcafé Groenlo en Lichtenvoorde een training van het Taalhuis en is er begeleiding /ondersteuning (niet meegeteld) <i>Activiteit</i> - Schrijfcafé <i>Acties</i> - Vergroten bekendheid Taalhuis Oost-Achterhoek /Praathuis (bij zowel NT2 als NT1 + doorverwijzers + organisaties + gemeente) - Vergroten bewustwording probleem laaggeletterdheid - Bestrijden laaggeletterdheid (vooral NT1)	<i>Cijfers</i> Aantallen Taalhuis Taalvragers: 42 Taalvrijwilligers: 33 <i>Activiteit</i> - Estinea groep – taalvrijwilligers leren cliënten van Estinea omgaan met taal. (7 NT1) - Leesclub NT2 (2 groepen, 15 vragers) - Schrijfcafé - Samen Wijk (10 vragers) - Diva NT2 (3 vragers) <i>Acties</i> - Vergroten bekendheid Taalhuis Oost-Achterhoek /Praathuis (bij zowel NT2 als NT1 + doorverwijzers + organisaties + gemeente) - Vergroten bewustwording probleem laaggeletterdheid - Bestrijden laaggeletterdheid (vooral NT1)

Oost-Achterhoek

	- Verbeteren samenwerking doorverwijzers - Peilen behoeften voor leesclubs laaggeletterden	- Verbeteren samenwerking doorverwijzers - Peilen behoeften voor leesclubs laaggeletterden	- Verbeteren samenwerking doorverwijzers							
Digitale vaardigheden	Algemeen: Digitale vaardigheden zijn tegenwoordig vereist om mee te kunnen doen in de maatschappij en de (kennis)economie. Geringe digitale vaardigheden zetten mensen op achterstand, zowel op sociaal vlak (mensen met weinig tot geen computer- en internetvaardigheden kunnen minder makkelijk sociale contacten onderhouden) als op economisch vlak (veel vacatures vind je tegenwoordig alleen op internet). Gezocht wordt naar aanbod van ondersteuning van burgers voor digitale zelfredzaamheid. Invulling wordt gegeven met cursussen en spreekuren. Er is samenwerking gezocht met partijen als SeniorWeb, KBO en met gemeenten wordt gekeken naar ondersteuning bij de Digitale Overheid. In 2020 doorgaan met Bestaande aanbod cursussen digitale vaardigheden zoals Klik & Tik cursussen, Digisterker, tablet- en smartphonecursussen in samenwerking met Kruiswerk en het digitaal spreekuur. Doorgaan met de samenwerking met de Belastingdienst. De bibliotheek biedt hiervoor internet-pc's, cursussen omgaan met je Digid en faciliteert belastingssprekuren. Dit zullen we zoveel mogelijk samen met (bestaande) partners en burgers doen. Op 16 maart werden alle activiteiten gestaakt vanwege de Coronacrisis. In samenwerking met Ipad4senior worden online cursussen aangeboden voor 171 deelnemers. Na de zomer werden de cursussen voortgezet tot er begin november weer lockdown-periode aanbrak. Na een korte onderbreking mondde dit uit in een strenge lockdown die startte op 15 december. Extra inzet in 2020 voor: Voorsorteren op het project Digitale inclusie dat in 2021 van start gaat. Bij nieuwbouw/verbouw rekening houden met voldoende cursusruimtes en goede technische infrastructuur. <table><tr><td>Berkelland</td><td>Oost Gelre</td><td>Winterswijk</td></tr><tr><td>37 deelnemers aan Klik& tik en 2 aan Digisterker</td><td>11 deelnemers aan Klik& tik en 18 aan Digisterker</td><td>30 deelnemers aan Klik& tik en 2 aan digisterker.</td></tr></table>				Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk	37 deelnemers aan Klik& tik en 2 aan Digisterker	11 deelnemers aan Klik& tik en 18 aan Digisterker	30 deelnemers aan Klik& tik en 2 aan digisterker.
Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk								
37 deelnemers aan Klik& tik en 2 aan Digisterker	11 deelnemers aan Klik& tik en 18 aan Digisterker	30 deelnemers aan Klik& tik en 2 aan digisterker.								
Gezondheidsvaardigheden	Algemeen: Gezondheidsvaardigheden zijn vaardigheden om een gezond leven te kunnen leiden. Mensen die gezondheidsvaardig zijn, begrijpen welke factoren invloed hebben op zowel hun lichamelijk als geestelijk welzijn. Ze zijn in staat hierover informatie te verzamelen en deze juist te									

interpreteren. Om dit te kunnen, zijn basisvaardigheden nodig als lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Ook sociale vaardigheden zijn hierbij belangrijk; je moet in staat zijn om de juiste vragen te stellen aan de juiste zorgverleners.

Extra inzet in 2020 voor: Aanscherping van project Gezond met Taal in Berkelland om taal als basisvaardigheid voor sommige groepen te verbeteren. I.v.m. Corona en de aantallen van het vorige jaar is besloten om het project Gezond met Taal op een andere manier in te vullen. Overige activiteiten m.b.t. gezondheidsvaardigheden worden vanaf september opgepakt.

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
- Activiteiten rondom Wereld Alzheimer dag. Bijeenkomsten om (digitale) toepassingen te laten zien Bijeenkomst georganiseerd voor inwoners over de Donorwet en ook voor informatie omtrent de Donorwet kan men bij Bibliotheken terecht. Voor hulp bij het lezen van informatie die toegezonden wordt vanuit de overheid maar ook voor hulp met het (digitaal) registreren.	Bijeenkomst georganiseerd voor inwoners over de Donorwet en ook voor informatie omtrent de Donorwet kan men bij Bibliotheken terecht. Voor hulp bij het lezen van informatie die toegezonden wordt vanuit de overheid maar ook voor hulp met het (digitaal) registreren.	Bijeenkomst georganiseerd voor inwoners over de Donorwet en ook voor informatie omtrent de Donorwet kan men bij Bibliotheken terecht. Voor hulp bij het lezen van informatie die toegezonden wordt vanuit de overheid maar ook voor hulp met het (digitaal) registreren.

3.2 Lijn 2: Jeugd & Onderwijs: partner voor scholen en kinderen

De toenemende hoeveelheid werkzaamheden in deze lijnen maakt dat een oriëntatie zal worden gedaan op de organiserende aspecten. In de praktijk is het aandachtsveld erg breed, van 0 tot 18 jaar. Mogelijk moeten hierbinnen separate aandachtsgebieden ontstaan

Bouwsteen	Invulling
A. Vroeg- en voorschools	Algemeen: Samen met partners als consultatiebureaus en kinderopvangorganisaties vroegtijdig taalachterstand terugdringen. Voorkomen van ongelijkheid op jonge leeftijd. In 2020 doorgaan met: BoekStart aanbieden aan alle pasgeborenen via gemeenten. Inzet van de BoekStartcoach op consultatiebureaus in 3 gemeenten (projectfinanciering Provincie Gelderland-Samenwerkende Gelderse Bibliotheken-Bibliotheken Achterhoek) Samenwerking met kinderopvangorganisaties: ondersteuning, bijscholing, netwerkbijeenkomsten voor voorleescoördinatoren en programma's op locatie (BoekStart in de Kinderopvang). Voorleesbijeenkomsten voor ouders met jonge kinderen (Boekjes & Babbels) In 2020 extra inzet voor: In Winterswijk wordt gestart met de VoorleesExpress i.s.m. de Kindertaalcoach (Yunio) In Berkelland en Oost Gelre worden nieuwe voorleescoördinatoren opgeleid en er worden netwerkbijeenkomsten gepland voor alle gemeenten. Voortgang 2020 Tot half maart: In alle vestigingen worden BoekStart-koffertjes uitgedeeld aan ouders van baby's, nadat de bonnen verspreid zijn via de gemeente, de BoekStartcoach en Yunio. De BoekStartcoach van de bibliotheek is regelmatig aanwezig op consultatiebureaus in Winterswijk, Groenlo, Lichtenvoorde, Neede en Eibergen om met ouders in gesprek te gaan over het belang van (voor)lezen. De samenwerking met de kinderopvang loopt goed. Rond de Nationale Voorleesdagen in januari/februari bezoeken vele groepen peuters de verschillende bibliotheekvestigingen en organiseert de bibliotheek twee trainingen interactief voorlezen aan baby's en peuters waaraan 19 pedagogisch medewerkers deelnemen. In alle vestigingen worden BoekStart- en voorleesbijeenkomsten Boekjes & Babbels uitgevoerd voor ouders met kinderen van 0-4 jaar: voorlezen, taal en ontmoeting staan centraal.

Van maart tot juli, twee weken in november en vanaf half december liggen, door de Corona-crisis, de fysieke activiteiten in de bibliotheek en op locatie stil. Ter compensatie worden via de website voorleestips gegeven door de BoekStartcoach en worden filmpjes gemaakt om ouders en peuters online te kunnen blijven bereiken. Er worden wel nog (thema)collecties verzorgd voor kinderopvanglocaties. Zodra de bibliotheken (beperkt) open gaan komen ouders met hun baby's het BoekStartkoffertje weer ophalen.

De training tot voorleescoördinator wordt door 9 pedagogisch medewerkers gevolgd en online afgerond in november.

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Vanuit de regeling Combinatiefunctionaris is 0,3 fte beschikbaar voor Boekstart in de Kinderopvang. (juli 2017/ juni 2021). Met Avonturijn, Partou en HumanKind zijn concrete afspraken gemaakt m.b.t. deskundigheidsbevordering en ouderbetrokkenheid. Met Oqido zijn de eerste contacten hierover gelegd. Zo'n 325 peuters bezoeken de bibliotheek rond de voorleesdagen of worden op locatie voorgelezen. In alle vestigingen worden Boekstart- en voorleesbijeenkomsten Boekjes & Babbels uitgevoerd. In Borculo gebeurt dit tweewekelijks in samenwerking met Yunio/Homestart. In het najaar gebeurt dit door de coronamaatregelen in aangepaste vorm.	In Oost Gelre is er contact met alle kinderopvanginstellingen: zo'n 600 peuters bezoeken de bibliotheek rond de Voorleesdagen of worden op locatie voorgelezen. In Groenlo wordt een voorstelling gegeven rond het boek Moppereend voor zo'n 65 peuters en hun ouders. Er zijn afspraken gemaakt met de Achthoek m.b.t. Boekstart/Boekenpret (voorlezen op locatie, ouderbetrokkenheid). In alle vestigingen worden Boekstart- en voorleesbijeenkomsten Boekjes & Babbels uitgevoerd. In het najaar gebeurt dit door de coronamaatregelen in aangepaste vorm.	Jaarlijks wordt in Winterswijk de PeuterParty georganiseerd tijdens de Nationale Voorleesdagen waar dit jaar zo'n 250 ouders en kinderen aan meedoen. Tijdens deze dagen komen ook 12 groepen peuters naar de bibliotheek of worden op locatie voorgelezen. In alle vestigingen worden Boekstart- en voorleesbijeenkomsten Boekjes & Babbels uitgevoerd. In het najaar gebeurt dit door de coronamaatregelen in aangepaste vorm. Er wordt een start gemaakt met de VoorleesExpress: kinderopvanglocaties en scholen worden benaderd hierover en vrijwilligers worden geworven. De corona-crisis maakt dat het even stil ligt.

B. Basisonderwijs

Voortgang 2020

Tot half maart:

Er is hard gewerkt aan een nieuw aanbod op het gebied van 21e eeuwse-vaardigheden: dit resulteert in een leerlijn creatieve technologie. Op vele basisscholen vinden verkennende gesprekken plaats en worden afspraken gemaakt om deze lessen te gaan uitvoeren op school. Op een enkele school is het tot een geslaagde uitvoering gekomen, daarna gooit Corona roet in het eten. Ook het sportieve leesbevorderingsproject Scoor een Boek! (ism FC de Graafschap) komt na een enthousiaste start stil te liggen, net als de dialectlessen ism Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers.

Van half maart tot juli loopt het contact met de scholen vooral via nieuwsbrieven en online overleg. Scholen/leerlingen kunnen in deze periode gebruik maken van extra online-diensten van de bibliotheek en een afhaalservice met uitgezochte boekenpakketten per groep. Er worden alternatieve afsluitingen gevonden voor gestarte projecten. Bieblab-online maakt uitdagende filmpjes om de kinderen in hun creativiteit te blijven ondersteunen. Leerlingen van groep 3 en 4 ontvangen vakantietassen/vakantieboeken ter compensatie van uitgevallen lessen.

In de zomervakantie kunnen kinderen van groep 3 en 4 en hun gezin meedoen aan het project “vakantielesen”: zo’n 80 teams schrijven zich hiervoor in en doen online mee. Voor oudere kinderen wordt een online lees/speurtocht georganiseerd en kunnen kinderen deelnemen aan online BIEBlab-workshops.

Na de zomervakantie starten de projecten op de scholen op het gebied van leesbevordering (Kinderboekenweek) en creatieve technologie. Scholen hebben zich dit schooljaar voor heel veel projecten aangemeld. Vanaf november stoppen de fysieke bezoeken door de coronamaatregelen en wordt gewerkt aan alternatieven. De BIEBlabs vinden online plaats.

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
95% van alle basisscholen in Berkelland maakt gebruik van het educatieve abonnement en de combinatiefunctionaris-uren. Zes Dorpsbökes maken gebruik van een combinatiefunctionaris (de leesmediacoach) met zeer positieve ervaringen, zoals ook blijkt uit een onderzoek door de Rijnbrink. Advies: doorgaan met de leesmediacoach en zoeken naar nog intensievere samenwerking met de scholen. Dit resulteert in nieuwe afspraken met de scholen en een betere samenwerking.	100% van de basisscholen in Oost Gelre maakt goed gebruik van het educatieve abonnement en de combinatiefunctionaris-uren. Het project de Bibliotheek op School in de kerkdorpen loopt al ruim 6 jaar voorspoedig: de inzet van de leesmediacoach wordt zeer gewaardeerd, zoals blijkt uit het onderzoek door de Rijnbrink. In de Frans ten Boschschool in Lichtenvoorde wordt een nieuwe bibliotheek op school ingericht. Tijdens de alternatieve Koningsspelen verzorgt de bibliotheek een online stoepkrijt-gedichtenworkshop.	100% van de basisscholen in Winterswijk maakt gebruik van de diensten van de bibliotheek. Op 3 scholen in het buitengebied is een bibliotheek op school aanwezig met inzet van een leesconsulent. Samen met de cultuurcoach (vanuit gemeente en Boogiewoogie) wordt gekeken naar een nieuw cultureel aanbod (op school en naschools). Dit resulteert in de oprichting van een leesclub voor kinderen. In samenwerking met basisschool De Vlier en Yunio Kindertaalcoach start een project gezinsaanpak laaggeletterdheid.

C. Voortgezet onderwijs

In 2020 doorgaan met:
Bestaande contracten met VO-scholen

In 2020 extra inzet voor:
Doorontwikkeling van bestaande contracten naar een steviger dienstverlening rond leesvaardigheid en mediawijsheid.
Bespreking met VO-scholen waar nog geen contract mee is. In het kader van Lokaal Taalakkoord samenwerking met Pronova (Winterswijk) Marianum (Oost Gelre) en Maxx (Berkelland). Gericht op bereiken ouders van kinderen die een taalachterstand hebben en waar de thuissituatie hier een rol in speelt.

Voortgang 2020

Helaas kunnen door de Corona-crisis geen lessen in de klas plaatsvinden. Leerlingen kunnen gebruik maken van het online-aanbod. Er wordt een alternatieve manier gevonden om op het GKC en het Marianum de brugklassers wegwijs te maken in het bibliotheekaanbod.

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Het Assinkcollege maakt gebruik van diverse (thema) collecties. Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met VSO Klein Borculo voor schooljaar 20-21.	In februari geven diverse schrijvers op het Marianum in Groenlo en Lichtenvoorde lezingen voor 2e jaars leerlingen en leerlingen 4H/V. Er vinden voorbereidende gesprekken plaats over de nieuwe leerlijn creatieve technologie. Voor schooljaar 20-21 worden afspraken gemaakt over de bibliotheek-activiteiten.	Voor het GKC wordt voor schooljaar 20-21 een nieuw activiteitenplan gemaakt.

3.3 Lijn 3: Fysieke en digitale bibliotheek 2.0: bruisende ontmoetingsplaatsen

Bouwsteen	Invulling								
A. Schatkamer van collecties	<i>Algemeen:</i> Uitleenfunctie voor breed bereik slim organiseren. Ruime openingstijden en vestigingen handhaven met samenwerkingspartners en burgerinitiatief. Samenvoeging van de provinciale achtergrondcollecties van Gelderland en Overijssel biedt gebruikers een verdieping van het aanbod zonder extra kosten.								
	<i>in 2020 doorgaan met:</i> De bestaande vestigingen voor 20.000 leden met 600.000 uitleningen (fysiek en e-books). 300.000 bezoekers per jaar.								
	In coronatijd werd het Afhaalbieb-concept ontwikkeld: leden konden telefonisch of via internet een verrassingspakket van 5 boeken bestellen (met zorg samengesteld door de medewerkers van de bibliotheek) en deze volgens de social-distancing regels in de bibliotheek afhalen. In totaal werd 3.053 keer gebruik van gemaakt. Ook was het mogelijk om gereserveerde boeken af te halen. Daarvan is 850 keer gebruikgemaakt.								
	<table><tr><td>Berkelland</td><td>Oost Gelre</td><td>Winterswijk</td></tr><tr><td>Afhaalbieb: 1.260 pakketten</td><td>Afhaalbieb: 1.035 pakketten</td><td>Afhaalbieb: 758 pakketten</td></tr><tr><td>Afhaalbieb Onderwijs: 8 groepen</td><td>Afhaalbieb Onderwijs: 16 groepen</td><td>Afhaalbieb Onderwijs: 4 groepen</td></tr></table>	Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk	Afhaalbieb: 1.260 pakketten	Afhaalbieb: 1.035 pakketten	Afhaalbieb: 758 pakketten	Afhaalbieb Onderwijs: 8 groepen	Afhaalbieb Onderwijs: 16 groepen
Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk							
Afhaalbieb: 1.260 pakketten	Afhaalbieb: 1.035 pakketten	Afhaalbieb: 758 pakketten							
Afhaalbieb Onderwijs: 8 groepen	Afhaalbieb Onderwijs: 16 groepen	Afhaalbieb Onderwijs: 4 groepen							
B. Digitale bibliotheek	<i>Algemeen:</i> Meer promotie voor de digitale bronnen die voor leden vanuit huis te raadplegen zijn als onderdeel van het lidmaatschap. De verwachte sterke groei van de e-books is (voorlopig) uitgebleven. Voor de komende jaren verwachten we dat ebooks zo'n 5% van het totaal aantal uitleningen zullen uitmaken. Deze prognose is op basis van het huidige aanbod van ebooks (28.000 titels) De website en de bibliotheekapp van Bibliotheek Oost-Achterhoek hebben jaarlijks 342.000 bezoekers, die 35.000 online reserveringen doen. In 2020 doorgaan met: Bestaande instructies over ebooks en de bibliotheekapp via de digitale spreekuren. In 2020 extra inzet voor:								

Verdere uitbouw van het ebook-aanbod door landelijke partijen en deelname aan landelijke marketingacties
Bekendheid digitale bronnen voor thuisgebruik vergroten. Digitale spreekuren meer onder de aandacht brengen.

Tijdens de coronacrisis werd door de Koninklijke Bibliotheek in de zogenoemde Thuisbieb gratis e-books ter beschikking gesteld, ook voor niet-leden. In ons werk gebied waren er 450 gebruikers (waarvan de helft niet-lid)

Het gebruik van de reguliere e-book dienstverlening steeg van 20.288 (2019) naar 28.817 (2020)

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
e-books:11.526	e-books: 8.641	e-books: 8.650

C. Bibliotheekvestiging 2.0 / jeugdbibliotheek 2.0

Algemeen:

Ontwikkeling voor volwassen naar huiskamer van participatie en ontwikkeling. Daarnaast ontwikkelt de bibliotheek zich meer en meer als plek waar burgers elkaar ontmoeten. Ook wordt de bibliotheek meer en meer bezet door mensen die rustig willen werken of met gebruik van onze computers een baan zoeken. Tevens leggen de (digi)taal cursussen steeds meer beslag op de ruimte in de bibliotheek. Ontwikkeling voor jeugd naar meer activiteiten en belevenis, waarvan BIEBlab een goed voorbeeld is. In Ruurlo is de herinrichting op de entree na gerealiseerd. De nieuwe inrichting maakt een multifunctioneler gebruik van het gebouw mogelijk en er is nu een goed gefaciliteerde ruimte voor het geven van cursussen, BIEBlab en CINEbieb. De bouw van de nieuwe bibliotheek in Lichtenvoorde liep voorspoedig en begin december is de bibliotheek geopend, helaas slechts een week. De nieuwe bibliotheek heeft nu een goede cursusruimte en een aparte ruimte om te studeren of 1 op 1 begeleiding of advies te geven. De opzet van de inrichting is een aangename en toegankelijke huiskamer te creëren voor alle inwoners van Lichtenvoorde, een plaats waar zij automatisch uitkomen als zij iets willen organiseren of presenteren als het gaat om elkaar te informeren.

In Winterswijk is een enquête gehouden onder de leden naar de openingstijden. Dit opgezet met als doel te kijken hoe we de toenemende vraag vanuit het sociaal domein naar cursussen of 1 op 1 begeleiding op het digitale vlak en betreffende taalbegeleiding kunnen realiseren naast de functie van uitleen en ontmoeting aan de leestafel.

De ontwikkeling van het nieuwe Kultuur Kwartier verloopt moeizaam, niet in de laatste plaats door de vastgoed ontwikkelaar die het traject moest trekken.

In 2021 doorgaan met:

Het aanbieden van de bibliotheek als huiskamer met een leestafel, Wifi, een koffieplek en ruimte waar ontmoeting en activiteiten kunnen plaats vinden. Het aanbieden van de bibliotheek als plek waar burgers zelf iets kunnen organiseren, gerelateerd aan leesbevordering en het omgaan met digitale informatie.

Concreet gaan we op zoek naar organisaties in Lichtenvoorde die de bibliotheek als platform kunnen gebruiken voor presentaties en/of lezingen. We proberen dit in te passen in onze programmering naar thema's. Ook zullen we meer jeugd aantrekken door hen te triggeren met nieuwe creatieve technologieën.

In Neede zoeken we nog steeds naar partners die voor een aantal dagdelen huisvesting zoeken voor hun activiteiten en daarmee onze onbemande openingstijden kunnen verruimen.

In Borculo nog steeds een zoektocht naar een nieuwe locatie, het liefst in het centrum met partners.

In Winterswijk gaan we na een nieuwe opstart samen met Gemeente en BoogieWoogie verder met het vormgeven van samenwerking en behuizing in het Cultuur Kwartier. We zullen tot die tijd bezien hoe de activiteiten in het sociaal domein samen kunnen gaan met het lenen en ontmoeten aan de leestafel als wel de educatieve bezoeken van schoolgroepen.

Algemeen:

De bibliotheek ontwikkelt zich als plek waar burgerinitiatieven en activiteiten van partners gericht op een 'Leven lang leren', samen komen. De bibliotheek ontwikkelt zich steeds mee met de veranderende maatschappelijke ontwikkelingen en profileert zich als Kenniscentrum. Daarbij is het belangrijk dat ook het personeel zich steeds blijft ontwikkelen. Iedereen heeft digitaal de cursus Digitale Overheid gevolgd in het kader van de in 2021 te openen IDO's. (Informatiepunt Digitale Overheid). Bedoeling is dat inwoners in de Bibliotheek terecht kunnen bij vragen ten aanzien van overheidsdiensten als CBR, UWV, de Belasting, Zorg. Het gaat er om dat wij hen op de digitale snelweg de weg kunnen wijzen naar de juiste antwoorden. Daarnaast hebben de medewerkers in coronatijd de mogelijkheid gekregen vrij cursussen te volgen via Skills Town en Good Habitz, aangeboden door de KB. Met name de jeugdmedewerkers hebben zich bekwaamd in Creatieve Technologieën zodat zij op de scholen lessen kunnen geven in oa programmeren, dit steeds in samenhang met lezen.